

Marcel van der Steen: 'In Brabant kon ik minder goed overweg met grasland, hier op de kleigrond is het echt een hobby geworden'

Makkelijk werken als motto

Met vier melkrobots en een voerrobot is Marcel van der Steen regelmatig met schroevendraaiers en sleutels in de weer.

Maar dankzij die automatisering en focus op werkgemak lukt het de melkveehouder wel om zijn bedrijf met 245 koeien te runnen met minimale vreemde arbeid.

tekst Inge van Drie

Al van ver is de stal zichtbaar. Het kenmerkende zaagtanddak trekt meteen de aandacht in het IJssellandschap. Melkveehouder Marcel van der Steen (47) bouwde geen standaardstal toen hij vijf jaar geleden samen met zijn vrouw Trudy (45) en zoon Brecht (12) vanuit het Brabantse Veghel neerstreek in het Gelderse Steenderen. 'Voor mij zelf was dit ook de eerste stal

met een zaagtanddak waar ik in ben geweest', zegt Van der Steen met een glimlach. Toch koos de veehouder, die vanwege uitbreiding van de gemeente Veghel op zoek moest naar een nieuwe locatie, bewust voor dit type stal. 'Vanwege overzicht en werkgemak wilde ik alles – op het jongvee tot zeven maanden na – onder één dak. Bij dit type stal heb je een goede ventilatie en veel licht

en je kunt gemakkelijk uitbreiden. Bovendien is de nok met 8,70 meter veel minder hoog dan bij een traditionele stal en dat paste weer goed in het bestemmingsplan.'

Met automatisering flexibeler

Gemakkelijk werken, dat was een van de uitgangspunten bij de bouw van de nieuwe stal. Daardoor lukt het Van der Steen, die ook zo'n acht uur per week voor de brandweer op pad is, zijn bedrijf met 245 koeien en 140 stuks jongvee zoveel mogelijk alleen te runnen. Slechts twee dagen in de week krijgt hij ondersteuning van een vaste medewerker en daarnaast op zaterdag nog extra hulp. Zo koos de veehouder voor korte looplijnen, schafte hij vier melkrobots aan en liet hij een automatisch voersysteem installeren.

'Het is lastig om goed personeel te vinden voor de agrarische sector. En als het al lukt, werken mensen liever tussen

Extra foto's

Meer foto's zijn te vinden in de Veeteelt-app en op www.veeteelt.nl

Op het jongvee tot zeven maanden na houdt Van der Steen alle dieren onder één dak

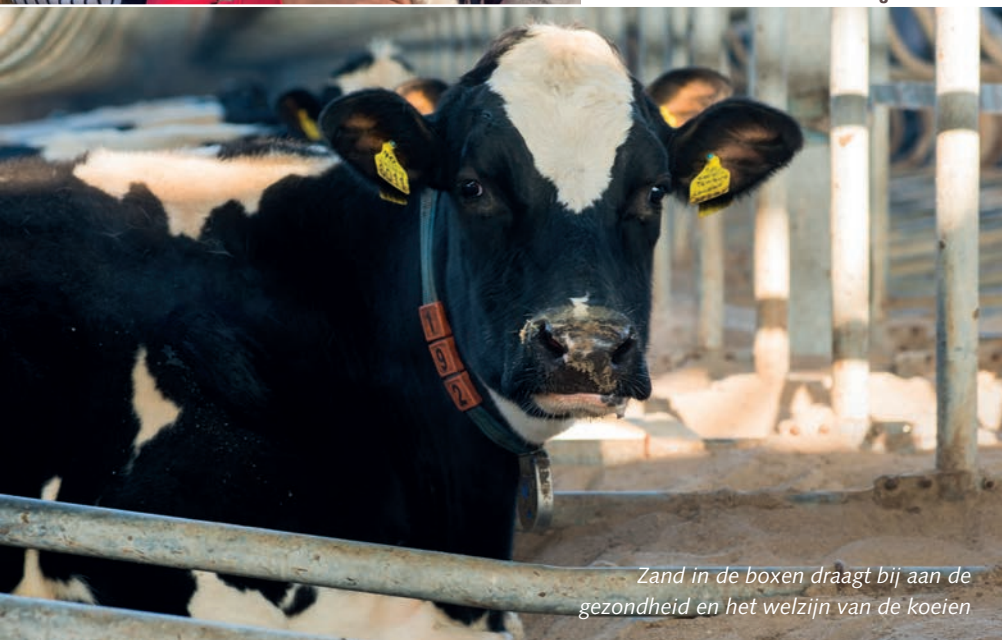

Trudy, Brecht en Marcel van der Steen

Bijna vijf jaar geleden verplaatsten Marcel en Trudy van der Steen hun melkveebedrijf van Veghel naar Steenderen.

Aantal koeien:	245
Aantal stuks jongvee:	140
Rollend jaargem.:	11.152 4,01 3,42
Grond:	103 ha in eigendom

Zand in de boxen draagt bij aan de gezondheid en het welzijn van de koeien

De zaagtanddakstal zorgt voor veel licht en een goede ventilatie

acht uur 's ochtends en vijf uur 's middags dan tussen vijf en acht uur 's ochtends of 's avonds. Met melkrobots en een automatisch voersysteem kan dat. Het grootste voordeel van automatisering vind ik overigens niet eens dat het tijd bespaart, maar vooral dat je wint aan flexibiliteit.'

Niet alles heeft Van der Steen geautomatiseerd. Zo werkt hij in Steenderen, anders dan op het oude bedrijf in Veghel, niet meer met kalverdrinkautomaten. 'Met een kalverdrinkautomaat gaat het te gemakkelijk. Als je druk bent, vergeet je al snel de controle. Nu voeren we twee keer per dag zelf de kalveren en zien we het meteen als er iets met een kalf is.'

Bordjes met looprichting

Zijn visie op werkgemak zorgt er ook voor dat Van der Steen streeft naar gezonde koeien met een passende productie. Het rollend jaargemiddelde ligt op 11.152 kg melk met 4,01% vet en 3,42% eiwit, het celgetal op 132.000 cellen per milliliter en in 2016 had Van der Steen maar twee koeien met klinische mastitis. 'Met gezonde koeien, die hun productie gemakkelijk aankunnen, heb je

minder werk. Onze koeien hebben een hoge gezondheidsstatus en we hebben al twintig jaar geen vee aangekocht.' Bezoekers kunnen niet zomaar de stal inlopen. Bordjes geven de looprichting aan en wijzen bezoekers de weg naar bedrijfskleding.

Ook het zand in de boxen draagt bij aan de gezondheid en het welzijn van de koeien. Al zorgt het zand wel voor extra slijtage aan de mestschuif en de melkrobots. 'De plastic grijpers die de tepelbekers pakken, zijn daarom al vervangen door rvs-grijpers en sproeiertjes spoelen het zand op de arm van de robot af.'

Het onderhoud aan robot en mestschuif doet Van der Steen zoveel mogelijk zelf. 'Ik loop eigenlijk de hele dag met schroevendraaiers en sleutels op zak.'

Met het oog op gezonde koeien besteedt Van der Steen ook veel aandacht aan het rantsoen. 'Ik wil een rantsoen dat zorgt voor een goede herkauwactiviteit en mestconsistentie. Het rantsoen moet niet ontmenging, elke hap die een koe neemt, moet kloppen met wat we berekend hebben.'

Negen keer per dag brengt de voerrobot voer voor het voerhek. 'Het voer is altijd

fris en vers; restvoer heb ik niet meer.' Het rantsoen bestaat uit 70 procent gras en 30 procent mais, aangevuld met raapschroot, sojahullen, het pensbestendige vet Megalac en op maat gemaakte mineralen. In de melkrobot krijgen de koeien daarnaast soja en een op maat gemaakte productiebrok met simpele grondstoffen. 'Om voldoende melkingen te halen – nu ongeveer 2,7 tot 2,9 per dag – moet de brok in de robot zo smakelijk mogelijk zijn en moet er genoeg structuur in het basisrantsoen zitten. Ik merk dat de voeding nu nog nauwkeuriger komt dan toen we een melkstal hadden.'

Schudden overslaan

Het winnen van goed gras vindt Van der Steen belangrijk. Tot zijn verbazing is hij het graslandmanagement in Steenderen steeds leuker gaan vinden. 'In Brabant kon ik niet zo goed overweg met grasland. Maar hier op de kleigrond is grasland echt een hobby geworden. Een klein beetje extra aandacht voor bijvoorbeeld bemesting vertaalt zich meteen in een hogere opbrengst.' Bovendien is de onkruiddruk op kleigrond lager, is de zode beter gesloten en heeft Van der

Alleen met bedrijfskleding mag bezoek de stal in

Negen keer per dag krijgen de koeien vers voer

Steen minder last van verdroging. Een flink aantal percelen heeft Van der Steen heringezaaid met onder meer rode klaver. 'Dat zorgt voor meer structuur en daarnaast heb ik op deze percelen minder stikstof nodig.'

Dat grasland een hobby is geworden betekent niet dat Van der Steen zelf op de trekker springt als het gras gemaaid moet worden. Het landwerk besteedt hij volledig uit aan de loonwerker. 'Aan eigen mechanisatie beleef ik geen lol. En de geur van vers gras kan ik ook wel opsnuiven als de loonwerker aan het maaien is. Ik werk liever met de koeien.'

Van der Steen streeft ernaar de 95 hectare grasland vier keer per jaar in te kuilen. 'Ik wil per snede graag 3500 kg droge stof per hectare halen. Dat betekent dat ik in het voorjaar een van de laatsten ben die aan het maaien is.'

De loonwerker maait met kneuzer en breedafleg, het harken vindt vaak dezelfde dag nog plaats en de volgende

ochtend gaat het gras de kuil in. Opmerkelijk: het schudden slaat Van der Steen over. Zijn motivatie? 'Dat scheelt in de kosten, maar misschien nog wel belangrijker: onze kuilen werden vaak te droog. Ik streef nu naar een drogestofpercentage van 30 à 32 procent. We kunnen daardoor de kuilen veel vaster aanrijden. Ik heb geen zand meer nodig om de kuil af te dekken. Plastic en spanbanden volstaan. Bovendien ontmengt het rantsoen nu minder snel, waardoor de koeien niet kunnen selecteren. De mest is daardoor ook egalier.'

Liefst oudere koeien

Van der Steen heeft de koeien verdeeld in twee gelijkwaardige groepen. 'Een groep met even en een groep met oneven halsbandnummers. Zo kunnen de medewerkers de koeien makkelijker vinden', legt hij uit. Maar verder lopen de koeien van jong tot oud kriskras door elkaar. Het liefst werkt Van der Steen met ou-

dere koeien. De bouw van de koeien vindt hij daarbij een belangrijk detail. 'Koeien moeten in balans zijn.' Vaarzen mogen van Van der Steen best een beetje compact zijn, als ze maar de potentie hebben om uit te groeien tot mooie, diepe, oude melkkoeien.

Bij het selecteren van stieren let hij op variatie in bloedvoering en vruchtbaarheid – 'dat is de belangrijkste afvoerrederden op ons bedrijf' – maar minder op totaal exterieur. 'De meeste 100.000 kg-koeien komen van stieren die geen extremen hebben', zegt Van der Steen. Als hij eenmaal een pakket betrouwbare stieren heeft uitgezocht, bepaalt hij aan de hand van het aAa-systeem de paring. 'Als de kalveren me dan aanstaan, gebruik ik een stier gerust een paar jaar achter elkaar.'

Op dit moment insemineert Van der Steen de koeien met onder meer Bookem, Zamagni, Biggio, Biathlon, Jerudo, Red Cliff, Vitality, Surefire en Leko.

Koppeldier

Trots wijst Van der Steen de oudste koe van de veestapel, Betsie 62, aan. 'Ze is een echt koppeldier. In het koppel voelt Betsie zich het fijnst.' De inmiddels vijftien jaar oude Jestherdochter uit een Ronaldmoeder produceerde tot nu toe 177.228 kg melk met 3,87% vet en 3,37% eiwit in 4193 dagen, gemiddeld ruim 42 kg per dag. Waarom zij het zo lang volhoudt? In haar afstamming zit met achtereenvolgens Ronald, Cash en Triosex levensduur in ieder geval verankerd, merkt Van der Steen op. Ook haar goede vruchtbaarheid speelt een rol. 'Ze heeft dertien keer gekalfd en ik heb haar maar zestien keer geïnsemineerd.' Maar verder? 'Ze heeft weinig slijtage. En ze heeft nog wel verschillende bedrijfssystemen meegemaakt. Van de visgraatmelkstal naar een zij-aan-zijstal in Veghel en nu in Steenderen een melkrobot. Ze kan zich gewoon gemakkelijk aanpassen.' |

Jestherdochter Betsie 62 produceerde al ruim 177.000 kg melk

